



Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави та права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету



Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ
З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньої програми «Право»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни вибіркова

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми



(підпис)

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою
протокол № 1
від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедри



(підпис)

Антон ЧУБ

(прізвище, ініціали)

Укладач: *Чуб Антон Володимирович*, доктор юридичних наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з основ теорії держави і права, конституційного права України, адміністративного права України, адміністративного судочинства в Україні, господарського права України, господарського процесуального права України, цивільного права України, цивільного процесуального права України, трудового права, міграційного права, податкового права України, фінансового права України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» є суспільні відносини, що виникають у процесі формування, функціонування та розвитку інститутів громадянського суспільства, їх взаємодії з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також правові, організаційні та інституційні механізми забезпечення участі громадськості у публічному управлінні відповідно до Конституції України та чинного законодавства.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння сутності, структури та функціонування громадянського суспільства, механізмів його взаємодії з державними органами, правових засад участі громадян у публічному управлінні, а також розвитку компетентностей для аналізу, оцінки та практичного застосування правових та адміністративних механізмів захисту суб'єктивних публічних прав приватної особи в умовах сучасної демократичної правової держави.

Основними завданнями навчальної дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» є оволодіння теоретичними засадами поняття, структури та функцій громадянського суспільства; аналіз правової природи та форм взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади та органами місцевого самоврядування; вивчення конституційних і законодавчих засад участі громадян у публічному управлінні; дослідження механізмів реалізації та захисту суб'єктивних публічних прав приватної особи; аналіз адміністративно-правових інструментів впливу громадянського суспільства на публічну владу; формування навичок правової оцінки діяльності органів публічної влади з позицій принципів демократії, верховенства права та прав людини; опрацювання практики застосування правових і адміністративних механізмів участі громадськості у прийнятті управлінських рішень; розвиток здатності застосовувати набутий теоретичний і нормативний матеріал для вирішення практичних правових ситуацій у сфері публічно-правових відносин.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура	10	2	2			6	12	1	1			10
ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи	14	2	4			8	12	1	1			10
ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства	12	2	2			8	12	1	1			10
<i>Усього годин</i>	120	20	22	0	0	78	120	8	12	0	0	100

5. Зміст програми навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура.

Поняття та сутність громадянського суспільства. Структура громадянського суспільства. Основні ознаки та функції громадянського суспільства. Взаємозв'язок громадянського суспільства і держави.

ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства.

Історія формування ідеї громадянського суспільства. Класичні та сучасні концепції громадянського суспільства XX–XXI ст. Еволюція уявлень про роль громадянського суспільства у публічному управлінні.

ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства.

Структура та інститути громадянського суспільства. Громадські об'єднання, професійні спілки, благодійні організації, органи самоорганізації населення та інші інститути. Їх правовий статус і роль у публічній сфері.

ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні.

Конституційні гарантії участі громадян у публічному управлінні. Правові механізми реалізації участі. Поняття суб'єктивних публічних прав приватної особи.

ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи.

Суб'єктивні публічні права приватної особи як інститут адміністративного права. Теорії походження та історико-правова характеристика. Система, класифікація та складники правосуб'єктності.

ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав.

Механізми захисту суб'єктивних публічних прав приватної особи. Адміністративно-правовий механізм захисту. Адміністративна юстиція як гарантія захисту прав і свобод.

ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації.

Державна політика відкритості. Публічна інформація та право на доступ до неї. Міжнародні та національні стандарти доступу до публічної інформації. Інструменти прозорості та електронної демократії.

ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства.

Моделі взаємодії держави й громадянського суспільства. Форми участі громадян у прийнятті рішень. Роль інститутів громадянського суспільства у контролі за діяльністю державних органів.

ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства.

Стратегії та механізми співпраці держави й громадянського суспільства. Участь громадян у формуванні та моніторингу публічної політики. Інституціональні підходи до партнерства з громадськими організаціями.

ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства.

Інституційний розвиток громадянського суспільства та правової держави в Україні. Громадянське суспільство і демократія. Вплив активності громадян на демократичні процеси. Цифрові інструменти участі та електронна демократія. Стандарти ЄС і перспективи розвитку інститутів громадянського суспільства в Україні.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура	2	1
2	ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства	2	1
3	ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства	2	1
4	ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні	2	1
5	ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи	2	1
6	ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав	2	1
7	ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації	2	
8	ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства	2	
9	ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства	2	1
10	ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства	2	1
Усього годин		20	8

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура	2	1
2	ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства	2	1
3	ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства	2	1
4	ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні	2	1
5	ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи	4	1
6	ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав	2	1
7	ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації	2	2
8	ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства	2	2
9	ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства	2	1
10	ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства	2	1
Усього годин		22	12

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура	6	10
2	ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства	8	10
3	ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства	8	10
4	ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні	8	10
5	ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи	8	10
6	ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав	8	10
7	ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації	8	10
8	ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства	8	10
9	ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства	8	10
10	ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства	8	10
Усього годин		78	100

11. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни «Основи взаємодії держави з громадянським суспільством» спрямована на поглиблене опрацювання спрямована на поглиблене опрацювання теоретичних і прикладних аспектів функціонування громадянського суспільства та механізмів його взаємодії з державою відповідно до структури курсу та його тематичного наповнення.

Вона забезпечує системне засвоєння конституційних, адміністративно-правових і міжгалузевих засад участі громадян у публічному управлінні, а також формування здатності аналізувати правові механізми реалізації та захисту суб'єктивних публічних прав приватної особи.

У межах самостійної роботи здобувачі вищої освіти опрацьовують питання, що охоплюють поняття, сутність, структуру та інститути громадянського суспільства, історію формування відповідних ідей і концепцій, а також їх еволюцію у XX–XXI століттях. Окрема увага приділяється конституційним і правовим засадам участі громадян у публічному управлінні, системі гарантій такої участі та місцю суб'єктивних публічних прав у системі адміністративного права.

Самостійне опрацювання тем, пов'язаних із суб'єктивними публічними правами приватної особи, передбачає аналіз їх правової природи, історико-правових концепцій походження, системи, класифікації та елементів правосуб'єктності. Значне місце відведено дослідженню механізмів захисту цих прав, зокрема адміністративно-правових засобів і ролі адміністративної юстиції як інституційної гарантії їх реалізації.

У процесі самостійної роботи здобувачі освіти аналізують державну політику відкритості, правові засади доступу до публічної інформації, міжнародні та національні стандарти прозорості,

а також інструменти електронної демократії. Окремо опрацьовуються моделі взаємодії держави й громадянського суспільства, форми участі громадян у прийнятті рішень, роль інститутів громадянського суспільства у здійсненні контролю за діяльністю органів публічної влади та механізми партнерства у формуванні й моніторингу публічної політики.

Окремий блок самостійної роботи присвячений інституційному розвитку громадянського суспільства та правової держави в Україні, впливу громадянської активності на демократичні процеси, а також сучасним викликам і перспективам взаємодії держави й громадянського суспільства, включно з цифровими інструментами участі, електронною демократією та стандартами Європейського Союзу.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативно-правових актів, практики органів публічної влади, судової практики, доктринальних і аналітичних джерел з урахуванням усіх тем дисципліни та спрямована на формування цілісного уявлення про сучасний стан і проблеми розвитку взаємодії держави з громадянським суспільством у демократичній правовій державі.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та спрямовані на поглиблене опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати одну з тем та виконати два завдання.

ТЕМА 1. Громадянське суспільство: поняття, сутність і структура

- 1) Письмово проаналізувати поняття, ознаки та структуру громадянського суспільства у формі аргументованої позиції щодо співвідношення держави і громадянського суспільства.
- 2) Підготувати аналітичний висновок на основі доктринальних джерел щодо функцій громадянського суспільства із використанням роботи з експертними матеріалами.

ТЕМА 2. Історія та концепції громадянського суспільства

- 1) Здійснити пошуковий аналіз основних концепцій громадянського суспільства XX–XXI ст. та письмово порівняти їх підходи до ролі держави.
- 2) Підготувати письмову відповідь із елементами дискусії щодо еволюції ідеї громадянського суспільства в європейській правовій традиції.

ТЕМА 3. Інститути громадянського суспільства

- 1) Проаналізувати статут або інший установчий документ громадської організації з використанням методу ілюстрації.
- 2) Розв'язати кейс щодо участі інституту громадянського суспільства у публічних правовідносинах із застосуванням кейс-методу.

ТЕМА 4. Конституційні та правові засади участі громадян у публічному управлінні

- 1) Провести письмовий аналіз конституційних гарантій участі громадян у публічному управлінні з використанням роботи з нормативними актами.
- 2) Підготувати аналітичний висновок щодо реалізації суб'єктивних публічних прав приватної особи із застосуванням вербального методу.

ТЕМА 5. Суб'єктивні публічні права приватної особи

- 1) Здійснити письмову класифікацію суб'єктивних публічних прав приватної особи з використанням доктринальних і нормативних джерел.
- 2) Розв'язати практичний кейс щодо визначення елементів правосуб'єктності приватної особи у публічно-правових відносинах.

ТЕМА 6. Захист суб'єктивних публічних прав

- 1) Проаналізувати судові рішення адміністративного суду щодо захисту суб'єктивних публічних прав із використанням роботи з судовою практикою.
- 2) Скласти письмовий фрагмент правового висновку щодо вибору адміністративно-правового способу захисту прав із застосуванням практичного методу.

ТЕМА 7. Відкритість держави та доступ до публічної інформації

- 1) Проаналізувати інформаційний запит або рішення розпорядника публічної інформації з використанням методу ілюстрації.
- 2) Підготувати письмовий аналітичний висновок щодо відповідності національного регулювання стандартам доступу до публічної інформації із застосуванням пошукового методу.

ТЕМА 8. Моделі та форми взаємодії держави й громадянського суспільства

- 1) Провести дискусійний письмовий аналіз моделей взаємодії держави та громадянського суспільства.

2) Розв'язати кейс щодо участі громадськості у прийнятті управлінського рішення із застосуванням кейс-методу.

ТЕМА 9. Партнерство держави та громадянського суспільства

1) Проаналізувати приклад програми або механізму співпраці органу влади з громадською організацією з використанням методу ілюстрації.

2) Підготувати письмовий аналітичний висновок щодо участі громадян у формуванні та моніторингу публічної політики з використанням експертних матеріалів.

ТЕМА 10. Сучасні виклики та перспективи розвитку громадянського суспільства

1) Розв'язати кейс щодо використання цифрових інструментів участі або електронної демократії із застосуванням кейс-методу.

2) Провести пошуковий письмовий аналіз стандартів ЄС щодо розвитку інститутів громадянського суспільства та їх імплементації в Україні.

Самостійна робота оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Поняття громадянського суспільства та його основні ознаки.
2. Сутність і структура громадянського суспільства.
3. Функції громадянського суспільства у демократичній правовій державі.
4. Співвідношення громадянського суспільства і держави.
5. Історія формування ідеї громадянського суспільства.
6. Класичні концепції громадянського суспільства.
7. Сучасні концепції громадянського суспільства XX–XXI ст.
8. Еволюція уявлень про роль громадянського суспільства у публічному управлінні.
9. Поняття інститутів громадянського суспільства.
10. Види інститутів громадянського суспільства та їх характеристика.
11. Правовий статус громадських об'єднань.
12. Роль громадських організацій у публічних правовідносинах.
13. Конституційні засади участі громадян у публічному управлінні.
14. Конституційні гарантії участі громадян у прийнятті публічних рішень.
15. Поняття суб'єктивних публічних прав приватної особи.
16. Суб'єктивні публічні права як інститут адміністративного права.
17. Теорії походження суб'єктивних публічних прав.
18. Система і класифікація суб'єктивних публічних прав.
19. Правосуб'єктність приватної особи у публічно-правових відносинах.
20. Елементи правосуб'єктності приватної особи.
21. Поняття механізмів захисту суб'єктивних публічних прав.
22. Адміністративно-правові способи захисту прав і свобод.
23. Адміністративна юстиція як гарантія захисту прав приватної особи.
24. Підсудність і предмет розгляду адміністративних судів.
25. Роль судової практики у захисті суб'єктивних публічних прав.
26. Державна політика відкритості та її правові засади.
27. Поняття публічної інформації та право на доступ до неї.
28. Міжнародні стандарти доступу до публічної інформації.
29. Національні механізми забезпечення прозорості діяльності органів влади.
30. Електронна демократія: поняття та правові інструменти.
31. Моделі взаємодії держави й громадянського суспільства.
32. Форми участі громадян у прийнятті управлінських рішень.
33. Громадський контроль за діяльністю органів публічної влади.
34. Консультативно-дорадчі органи як форма участі громадськості.

35. Роль інститутів громадянського суспільства у контролі за владою.
36. Поняття партнерства держави та громадянського суспільства.
37. Стратегії співпраці органів влади з громадськими організаціями.
38. Участь громадян у формуванні публічної політики.
39. Моніторинг і оцінка публічної політики за участю громадськості.
40. Інституціональні підходи до партнерства з громадськими організаціями.
41. Інституційний розвиток громадянського суспільства в Україні.
42. Моделі взаємодії держави і громадськості в Україні.
43. Проблеми формування правової держави в Україні.
44. Громадянське суспільство і демократія: взаємозв'язок.
45. Вплив громадянської активності на демократичні процеси.
46. Соціальні інструменти участі громадян.
47. Політичні інструменти участі громадян.
48. Сучасні виклики взаємодії держави й громадянського суспільства.
49. Цифрові інструменти участі громадян у публічному управлінні.
50. Стандарти Європейського Союзу та перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: застосовується вербальний метод у формі лекції та коротких дискусій щодо механізмів взаємодії держави й громадянського суспільства. Використовуються візуалізація та демонстрація схем взаємодії, моделей участі, механізмів прозорості. Передбачена робота з літературою: конспектування нормативних положень, анотування міжнародних документів та аналітичних матеріалів. Застосовуються ІКТ: робота з веб-платформами електронної демократії та відкритими інформаційними ресурсами.

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях: вербальний метод у форматі дискусій, співбесід, аргументаційного аналізу. Застосовується візуалізація — побудова схем механізмів участі, структур громадянського суспільства, порівняльних таблиць. Використовується робота з літературою у вигляді рецензування матеріалів, підготовки есе, коротких аналітичних оглядів. ІКТ застосовуються під час аналізу платформ е-демократії та міжнародних електронних ресурсів. Кейс-метод використовується для розв'язання ситуаційних завдань щодо доступу до інформації, взаємодії з органами влади, адміністративного захисту прав. Практичний метод застосовується у моделюванні процедур участі та партнерства. Пошуковий метод реалізується через самостійне опрацювання нормативних актів, рішень, інструментів участі.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного контролю: включають усне та письмове опитування, вирішення ситуаційних завдань, написання есе, підготовку індивідуальних проєктів, аналітичні завдання;

Для підсумкового контролю: проводиться у формі усної чи письмової відповіді та ситуаційного завдання.

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диференційований залік.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з навчальної дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40
											100

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «*Основи взаємодії держави з громадянським суспільством*» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Чкадуа М.І. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства. Юридичний науковий електронний журнал, № 8/2021. С. 432-435. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-8/102> http://www.lsej.org.ua/8_2021/104.pdf
2. Кельман М., Кристиняк М. Теоретичні засади взаємодії еліти та громадянського суспільства. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки" Т. 7, № 2, 2020. С. 62-65. <http://doi.org/10.23939/law2020.26.062>
3. Силантьєва І.В. Взаємодія політичної влади та громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект. № 6 (2023): Аналітично-порівняльне правознавство. С. 173-177. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.30> <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294409/287194>
4. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні (2022–2023 pp.) : аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, Ю. А. Тищенко, Ю. Б. Каплан та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка, Ю. А. Тищенко, Ю. Б. Каплан. – Київ : НІСД, 2023. – 91 с. – <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.01> Стан розвитку громадянського суспільства в Україні (2022–2023 pp.) : аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, Ю. А. Тищенко, Ю. Б. Каплан та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка, Ю. А. Тищенко, Ю. Б. Каплан. – Київ : НІСД, 2023. – 91 с. – <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.01>
5. Взаємодія громадянського суспільства, особи і держави: вектор удосконалення: матеріали

- Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-й річниці Конституції України (м. Київ, 22 червня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 240 с. https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf-Vzayemodiya_Yyun_2021.pdf
6. Чуб А.В. Історико-правова характеристика становлення концепції суб'єктивних публічних прав. Актуальні проблеми держави і права. 2020. № 87. С. 205–211. <http://apdp.onua.edu.ua/index.php/apdp/article/view/2820/2739>
 7. Чуб А.В. Теорії походження суб'єктивних публічних прав приватної особи. Право і суспільство. 2020. № 5. С. 104–109. <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/06b0dfe8-670f-40fe-9ecf-64d0143e7999/content>
 8. Чуб А.В. Становлення та розвиток концепції суб'єктивних публічних прав. Правові новели. 2020. № 12. С. 73–78. http://www.legalnovels.in.ua/journal/12_2020/12_2020.pdf
 9. Чуб А.В. Суб'єктивні публічні права приватної особи як предмет адміністративного права. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. № 3. С. 70–74. DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3\(32\).606](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3(32).606) http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/16.pdf
 10. Чуб А.В. Суб'єктивні публічні права приватної особи як інститут адміністративного права. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Юридичні науки». 2020. Т. 31(70). № 5. С. 89–93. DOI <https://doi.org/10.32838/TNU-2707-0581/2020.5/16> https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/5_2020/18.pdf
 11. Чуб А.В. Суб'єктивні публічні права як складник адміністративної правосуб'єктності приватної особи. Juris Europensis Scientia. 2020. № 2. С. 60–65. DOI <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.76> http://jes.nuoua.od.ua/archive/2_2020/15.pdf
 12. Чуб А.В. Адміністративно-правовий механізм захисту суб'єктивних публічних прав. Юридичний бюлетень. 2020. Вип. 13. С. 160–166. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2020.13.20> <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/13/22.pdf>
 13. Чуб А.В. Структура адміністративно-правового механізму захисту суб'єктивних публічних прав приватної особи. Юридичний бюлетень. 2020. Вип. 14. С. 163–170. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2020.14.20> <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/14/22.pdf>
 14. Чуб А.В. Адміністративна юстиція як гарантія захисту суб'єктивних публічних прав: історія розвитку та становлення в Україні. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2020. № 5(33). С. 177–184. <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2020/1/37.pdf>
 15. Чуб А.В. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи. Право та державне управління. 2020. № 3. С. 53–59. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.7>
 16. Чуб А.В. Система суб'єктивних публічних прав приватної особи. Правові новели. 2020. Вип. 10. Т. 2. С. 105–111. DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2020.10-2.14> http://legalnovels.in.ua/journal/10-2_2020/16.pdf
 17. Чуб А.В. Класифікація суб'єктивних публічних прав приватної особи. Юридичний вісник. 2020. № 4. С. 101–108. DOI <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i4.1977> <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a41fa879-b4fc-4a90-af52-94842f811f8c/content>
 18. Чуб А.В. Міжнародні та національні стандарти доступу до публічної інформації. Jurnalul juridic național: teorie și practică. 2020. № 5. С. 119–123. <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2020/5/18.pdf>
 19. Chub A.V. Exercise of the right to access to public information: administrative and legal mechanism. Krakowskie Studia Małopolskie. 2020. Vol. 2(26). P. 9–30. https://www.researchgate.net/publication/356398557_Exercise_of_the_Right_to_Access_to_Public_Information_Administrative_and_Legal_Mechanism
 20. Чуб, А. В. Концепція суб'єктивних публічних прав приватної особи: адміністративно-правовий аспект. Дисертація доктора юридичних наук, Запорізький національний університет, 2021. 433 с. — ДР № 0521U101053. https://phd.znu.edu.ua/page/dis/07_2021/Chub.pdf
 21. Чуб А. Державне регулювання та формування державної аграрної політики в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління, № 4 (28), 2021, с. 112–120. <https://ppeu.stu.cn.ua/article/view/262615>
 22. Чуб, А. В. Трансформація економічних теорій державного регулювання економік світу. Проблеми сучасних трансформацій. 2022. № 5, с. 03-08. DOI: 10.54929/2786-5738-2022-5-03-08
 23. Чуб А. В. Методологія формування регуляторної політики в АПК національної економіки України: монографія / А. В. Чуб. МНТУ ім. академіка Юрія Бугая. Чернігів: ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2022. 224 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Президента України <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб портал судової влади в Україні <http://www.court.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України <https://supreme.court.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України <http://www.ccu.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Національної поліції України <https://www.npu.gov.ua>
8. Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>

Допоміжна

1. Громадянське суспільство : курс лекцій для здобувачів вищої освіти за початковим рівнем (коротким циклом) вищої освіти ОПП «Туризм» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. Т. М. Борко. Миколаїв : МНАУ, 2023. 153 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14868/1/borko-gromad-susp-lekc-242-mb-2023.pdf>
2. Лук'янова М. М. Роль організацій громадянського суспільства в розвитку сільських територій. Агросвіт. 2020. № 11. С. 127-135.
3. Лук'янчук Г. Волонтерство – основа відповідального суспільства. Слово Просвіти. 2020. Ч. 50 (10-16 груд.). С. 6.
4. Шайгородський Ю. Ж. Розвиток громадянського суспільства та проблема «дефіциту демократії». Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. С. 332-367. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725806/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf>
5. Яремович О. І. Вплив інститутів громадянського суспільства на правоохоронні органи держави крізь призму діяльності громадських рад. Часопис Київського університету права. 2021. № 2. С. 145-148.